

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 16P/3/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113226274
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Hanzlíková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2014:2113226274.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Janou Hanzlíkovou vo veci starostlivosti o maloleté deti W., zast. kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov M. zast. JUDr. Milošom Chrenkom, advokátom, Hlavná 23, Trnava a V. o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

Súd návrh matky na zvýšenie výživného **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka maloletej sa podaným návrhom domáhala zvýšenia výživného na maloleté **z** dôvodu, že od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej zmene pomerov. Výživné žiadala zvýšiť u mal. W. na 100 eur mesačne.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, dokazovanie doplnil v nadväznosti na rozhodnutie odvolacieho súdu a zistil nasledovný skutkový stav:

Matka v konaní uviedla, že od poslednej úpravy výživného sa zvýšili potreby maloletej W., ktorá začala navštevovať strednú školu v odbore kuchár-čaišník. Potrebuje oblečenie jednorazovo 30 eur, cestovné platí 20-30 eur mesačne, predtým cestovala do Hlohovca, platila asi 10 eur. Začala jej platiť vyššiu poisťku - 19,82 eur mesačne, lebo má rizikové pracovisko. Chodí na exkurzie - bola raz, platila 10 eur, má ísť na lyžiarsky kurz, zvýšili sa jej výdavky na drogériu. Matka býva u rodičov, kde býva aj zamestnaný brat, ktorý dosahuje príjem 700 eur mesačne. Na domácnosť platí rodičom 250 eur mesačne na plyn, vodu, elektriku a robí aj nákupy. Rodičia sú na dôchodku, brat prispieva na domácnosť sumou 100 eur mesačne. Otec nad rámec bežného výživného na deti neprispieva. W. platí aj telefón 15-20 eur mesačne, internet, ktorý používa iba ona, 24 eur mesačne. W. už nechodí na mažoretky, ale začala chodiť na box. Sebe platí poisťku 16,50 eur. S.e sa zvýšila iba poisťka z 9 eur na 13,65 eur mesačne, zvýšili sa výdavky na oblečenie pre obe deti - asi 30 eur mesačne na každé dieťa. Aktuálne sa iné výdavky na S.u nezvýšili, od septembra nastúpila do školy. S nástupom do školy boli výdavky asi 200 eur, o čom predložila doklady. Za družinu zaplatila 16 eur za dva mesiace, s výučbou AJ sú náklady 10 eur na školský rok, NJ 9 eur. Škola v prírode bude stáť 100 eur. Zvýšenie výživného žiadala od 1. 9. 2014.

Otec s návrhom nesúhlasil z dôvodu, že jeho príjem sa nezvýšil. Dosahuje príjem 880 eur základnú mzdu, priemerne dosahuje príjem 874 eur. Žije u matky, ktorá má dôchodok asi 400 eur mesačne, na domácnosť jej prispieva sumou 120 eur na plyn, matka ostatné energie platí v sume 120 eur, v jej domácnosti býval aj brat. Majú dve samostatné bytové jednotky, teda ostatné náklady hradí každý sám. S deťmi sa stretáva, ale matka ho neinformuje v zmysle rozsudku súdu. Občas dá deťom 10-20 eur na oblečenie. Má za to, že suma, ktorou má matka prispievať na domácnosť rodičov, je nadsadená v

porovnaní s nákladmi v dome jeho matky. Maloletá W. odmieta k nemu chodiť, je ovplyvnená matkou. Na narodeniny kúpil Veronike pomôcky do školy asi za 20-30 eur, matka mu to vrátila. Keď im chce niečo kúpiť, matka to odmieta a chce iba peniaze. Kúpil si skúter za 1700 eur, pretože sa mu pokazilo auto, matka mu požičala 1000 eur.

Matka predložila doklady o nákupe školských potrieb, platbe za telefón 49,80 eur, poisťka 16,51 eur, splátky COnsumer Finance Holding 15,56 eur, platby plyn, rozhlas a TV 19,82 eur, nákupe oblečenia, topánok v štandardnej nižšej cene, cestovné 1 lístok 0,61 eur mal. W.a, 0,75 eur matka /svedkyňa uviedla, že tieto náklady hradí ona s manželom/, el. energia 102,84 eur.

Otec predložil doklad o úhradách plynu 120 eur mesačne, platby jeho matky - 4,64 eur rozhlas, TV, energie 74,89 eur, dane a poplatok za psa 43,55 eur ročne, odpad 25,58 eur, poisťka 76 eur, 91 eur /dve bytové jednotky/, poistenie majetku 14,42 eur, doklad o príjme jeho brata, ktorý býval spolu s matkou v spoločnej domácnosti zo zamestnaneckého pomeru vo výške 462 eur, v rámci M2TECH základ dane 72,73 eur, SkyNET 7 88,73 eur. Matka otca poberá starobný dôchodok 428,60 eur, vdovský dôchodok 116,40 eur.

Svedkyňa AU. matka matky maloletých detí, uviedla, že žijú v spoločnej domácnosti, matka detí jej platí 250 eur na stravu a energie a sama dokúpi potraviny alebo drogériu podľa potreby. Majú spoločnú kuchyňu. V dome býva aj syn, ktorý platí 100 eur za stravu a energie, tiež má s nimi spoločnú kuchyňu. On sám nákupy nerobí. Dcére pomáhajú aj tak, že W. vozia do školy aj zo školy, týždenne zaplatia 40 eur. 8 eur jej s manželom zaplatili družinu a 11 eur obedy. S. býva často chorá, bola aj hospitalizovaná, otec ju nebol ani pozrieť. Za lieky musia priplácať. W.a chodí každé dva mesiace na kožné. Aj tej doplácala 10 eur. Okrem výživného otec neplatí na deti nič. W. dá peniaze vždy na požiadanie, napr. teraz 12 eur do Rakúska. Svedkyňa má dôchodok 300 eur, manžel 490 eur a jej dáva 150 eur. Ostatné peniaze manžel odkladá, dáva často deťom, dávajú im na dovolenku, na Vianoce a podobne. S.e za 50 eur kúpili školskú tašku. V ich obci nie je škola, deti tak ako maloletá chodia väčšinou do Hlohovca.

Svedkyňa MK., matka otca maloletých detí uviedla, že žijú v jednom dome ale sú to dve samostatné jednotky. Zabezpečujú si stravu každý sám a varia si každý sám. Takisto si kupuje každý sám drogériu, veci na pranie. Syn platí plyn, ona elektrickú energiu, vodu, dane, smeti, obe poisťky na domácnosť. V dome býval v jej časti aj ďalší syn. V júni 2013 sa odsťahoval do Piešťan, kde pracuje. Iba občas príde na jeden až dva dni. Synovi /otcovi mal. detí/požičala peniaze na skúter 1000 eur a asi pred 2 rokmi 500 eur na auto, toto jej vrátil. Sumu 1000 eur jej spláca po 50 až 100 eur. Matka šťve maloletú S. proti ich rodine, ale deti k nim chodia. Vie, že syn deťom občas niečo kupuje, sú to drobnosti. Väčšie veci svedkyňa nekupuje, lebo matka s deťmi nevie šetriť, to vie, odkedy u nich bývala a nebude ju v tom podporovať. Deti otca navštevujú každý druhý alebo tretí týždeň. Syn posielal SMS, ale matka často neodpovedá.

Pridržiavam sa doterajších vyjadrení, výživné žiadam zvýšiť primerane potrebám, nakoľko došlo k zmene u mal. Dominiky nástupom na SŠ, u mal. Veroniky zatiaľ však matka nepreukázala zvýšené náklady.

Kolízny opatrovník doporučil výživné primerane zvýšiť na mal. W. nakoľko došlo k zmene pomerov nástupom na strednú kolu, u S. matka zvýšené náklady nepreukázala.

Podľa § 62 ods. 1 a nasledujúcich Zák. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samostatne sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností, majetkových pomerov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované dieťa. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Podľa § 78 ods. 1 Zák. o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Podľa § 78 ods. 3 Zák. o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Pri zmene rozhodnutia o výške výživného zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Na strane povinného môže byť takou zmenou strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov. Na strane oprávneného sú takými

okolnosťami napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky, zmena majetkových pomerov. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. V ust. § 78 ods. 3 Zák. o rodine je zakotvená tzv. valorizačná klauzula, v zmysle ktorej je potrebné zohľadniť aj zmenu výšky životných nákladov napríklad z cien spotrebného koša, miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Vývoj životných nákladov je pritom objektívna okolnosť, ktorá by aj sama osebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného. Valorizačná klauzula sa môže uplatniť buď samostatne ako objektívny dôvod na zmenu rozhodnutia alebo spolu s inými dôvodmi.

Hmotno-právnou podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom je zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba základné nároky dieťaťa, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám, schopnosti starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, súvisiace napríklad so zdravotným stavom dieťaťa /liečebné náklady a podobne/. Súd musí na ne prihliadať. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného, ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane dieťaťa je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať mu výživné a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Je potrebné vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov - jednak ich majetok a tiež životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Na strane rodičov je potrebné prihliadnuť i na iné vyživovacie povinnosti a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery.

Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné rodiča na všetky jeho deti by malo byť určené v rozsahu približne 25% z jeho príjmu.

V danom prípade k poslednej úprave výživného došlo Rozsudkom OS Piešťany 3. 4.2012 č.k. 7C/113/2010-65 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 2. 10. 2012 č. k. 10Co 96/2012-122, keď výška výživného bola určená sumou 130 eur mesačne na mal: W. Matka dosahovala príjem 320 eur mesačne, otec mal príjem 846,74 eur mesačne, matka mala príjem 685,66 eur mesačne. Odvolací súd určil výživné v rozpätí primeraného výživného podľa ustálenej praxe 25%, v hornej hranici príjmu otca.

V súčasnej dobe matka dosahuje príjem 627 eur mesačne, otec 821,53 eur mesačne. Na strane matky je potrebné zohľadniť osobnú starostlivosť o maloleté deti. Otec nad rámec bežného výživného na maloletú neprispieva výraznejším spôsobom.

Matka maloletej nepokrýva náklady na domácnosť výlučne sama, býva v spoločnej domácnosti s rodičmi, ktorý príjem je spolu 790 eur, v domácnosti býva aj brat, ktorý má príjem 700 eur mesačne. Tieto ostatné osoby nemajú vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom, je však potrebné prihliadnuť i na ich príjem z hľadiska nákladov na domácnosť, údržbu bytovej jednotky a podobne /už samotné spoločné podieľanie sa na nákladoch energií, stravy, drogérie a pod. znižuje podstatne náklady oproti situácii, kedy tieto náklady zdieľa rodič výlučne sám/.

Otec žije v samostatnej bytovej jednotke, náklady na svoju domácnosť pokrýva sám. Spoločne s matkou / ktorej príjem je 545 eur/ uhrádza náklady na energie a poplatky, teda v tomto smere čiastočne má znížené náklady zdieľaním s ďalšou osobou. Jeho brat, ktorého príjem je cca 470 eur, spoločnú domácnosť už

nezdieľa /naviac býval v bytovej jednotke matky/. Otec sa čiastočne podieľa na nákladoch maloletých detí nad rámec výživného po dobu, kedy sa s deťmi stretáva.

V danom prípade súd po doplnení dokazovania dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na zvýšenie výživného, nakoľko nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktoré by jeho zvýšenie odôvodňovali. U maloletej W.y od poslednej úpravy výživného síce čiastočne vzrástli potreby v súvislosti s jej vekom a návštevou školy, nie zásadným a výrazným spôsobom. Školské náklady - ZRPŠ, učebnice a podobne sú obdobné ako na základnej škole, čiastočne zvýšené náklady sú dané potrebou oblečenia, jedná sa však iba o jednorazové zakúpenie v hodnote 50 eur. Zvýšenie poistky nie je výrazné a ani u ďalších nákladov nemožno hovoriť o zásadnej a výraznej zmene od poslednej úpravy výživného. Takisto náklady na oblečenie maloletých detí zásadne nie sú dôvodom zvýšenia výživného, a to i s prihliadnutím na skutočnosť, že od poslednej úpravy uplynulo pomerne krátke časové obdobie, pričom na strane otca nedošlo k podstatnej zmene pomerov. U maloletej W. navyše osobná starostlivosť už vzhľadom na jej vek nie je taká výrazná.

Na strane maloletej S. matka nepreukázala podstatnú zmenu pomerov, jej náklady sú v zásade zhodné ako v čase poslednej úpravy výživného.

Pre posúdenie návrhu na zvýšenie výživného je dôležitou skutočnosťou, že doposiaľ upravené výživné je v hornej hranici súdnou praxou ustáleného rozpätia 25% príjmu povinnej osoby, t. j. otca. Zvýšením výživného by došlo k zníženiu životnej úrovne otca, čím by došlo k porušeniu práve zásady rovnakej životnej úrovne detí a rodičov. V konaní nebolo zistené, že by došlo k závažnejšej zmene v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Napriek valorizačnej klauzule nemožno ustáliť, že výživné je nevyhnutne potrebné zvýšiť opakovane v krátkom časovom horizonte, že každá zmena stupňa školského vzdelania musí byť zásadne dôvodom na zmenu výšky výživného, najmä za situácie, kedy to majetkové pomery povinnej osoby neodôvodňujú a nedovoľujú. Pri rozhodovaní o zmene výšky výživného je potrebné zohľadniť aj vykonateľnosť rozhodnutia, teda aby povinná osoba bola schopná v určenej výške výživné poskytovať. Je potrebné prihliadnuť i na skutočnosť, že doposiaľ určené výživné nie je neprimerané v neprospech maloletých detí a javí sa na pokrytie ich potrieb v danom veku ako primerané. Od poslednej úpravy výživného nedošlo nielen k zvýšeniu bežných potrieb detí, ale ani v súvislosti s prípadným zhoršením zdravotného stavu alebo aktívnymi mimoškolskými aktivitami. Príležitostné výlety, školy v prírode, lyžiarske kurzy a podobne nie sú pravidelnými výdavkami a v prípade potreby je daná možnosť, aby sa na týchto nákladoch na požiadanie podieľal aj otec. Vzhľadom na skutočnosť, že matka nežije v spoločnej domácnosti s deťmi sama, ale v tejto domácnosti žijú aj jej rodičia a brat, nemožno potom ani konštatovať, že výlučnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje len matka /nejedná sa pritom len o osobnú starostlivosť a kontakt s dieťaťom z hľadiska výchovy, ale tiež starostlivosť o domácnosť a s tým spojené zabezpečovanie potrieb dieťaťa, ktoré matka neznáša sama, ale za pomoci rodičov/. Potom teda s prihliadnutím na vyživovaciu povinnosť oboch rodičov nie je možné konštatovať, že by došlo k takej zásadnej zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu rozhodnutia o výške výživného, ktoré je už doposiaľ určené na hranici 25% príjmu otca. Takto určené výživné v podstate odvolací súd oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu prvostupňového súdu zvýšil v októbri 2012, teda do podania návrhu /30. 9. 2013/ neuplynula ani doba jedného roka a k podstatnej zmene pomerov nedošlo ani ku dňu rozhodovania vo veci v tomto konaní. Pokiaľ aj došlo na strane maloletých detí k nástupu na iný stupeň školského vzdelania, nedošlo k takej zásadnej a podstatnej zmene pomerov a nárastu životných nákladov, ktoré by odôvodňovali zvýšenie výživného nad obvyklú prípustnú hranicu z príjmu povinnej osoby. Doposiaľ určené výživné dosahuje výšku, z ktorej pri splnení súčasnej vyživovacej povinnosti matky je možné pokryť i prípadne čiastočne zvýšené náklady maloletých detí. Nebolo preukázané, že by došlo k takej zmene pomerov, ktorá by zvýšenie výživného odôvodňovala.

Z uvedených dôvodov považoval súd návrh za nedôvodný a nepreukázaný, a preto ho zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podľa § 42 ods. 3 O. s. p. uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Podľa § 209 O. s. p. súd prvého stupňa vyzve toho, kto podal odvolanie neobsahujúce náležitosti podľa § 205, aby chýbajúce náležitosti doplnil podľa § 218 ods. 1 písm. d/ O. s. p. (odmietnutie odvolania). Ak aj napriek výzve súdu odvolanie nedoplní alebo ide o oneskorené odvolanie alebo podané tým, kto naň nie je oprávnený, predloží súd prvého stupňa odvolaciemu súdu. V takom prípade bude rovnako odvolanie odmietnuté.